

CANIS

CANIS

Eva De Gelder

Roman

2020

Beefcake Publishing

Ik las ooit dat boeken niet mogen beginnen met een datum, of een beschrijving van het weer. Ik heb nooit begrepen waarom. Dat het te journalistiek overkomt, misschien, hoewel het er niet toe doet. De regels van wat kan en wat mag zijn uiteindelijk slechts formele belemmeringen die we ons zelf opleggen. Mocht het u toch storen, beschouw dit dan als een verslag, eerder dan de literaire poging die ze voor mij bestempelt. Dus hier gaan we. Het was 1 januari 2018. Ik zat op mijn terras, omhuld door grijze schemer vanbuiten en vanbinnen, met een sigaret geklemd tussen verkleumde vingers. Roken, zelfs dat was mij niet gelukt af te schudden dit nieuwe jaar. Brussel was gehuld in een nevel, een rouwkleed waarin slechts enkele schimmen zich voortbewogen op een dag traditiegewijs gehuld in voornemens, katers, of nog meer familiebezoeken. Ik had geen een van de drie. Er was enkel leegte, een verpletterend zwart gat dat via binaire zwaartekracht mijn longen dichtkneep en het zout uit mijn ogen trok nog voor het kon vloeien. Nog een sigaret, wat was er anders. De avond viel langzaam, in deze tijd van het jaar was het onderscheid tussen dag en nacht slechts vervat in vier tinten vollere kleurloosheid, althans in België. De laatste dagen van 2017 en die eerste van dit jaar hadden het laatste greintje weerbarstigheid en veerkracht uit mij gezogen om deze trieste zak van basisbehoeften achter te laten. Wat voor vreselijks er was gebeurd? Niks noemenswaardig,

geen geschiedenis die de boeken zou halen en zelfs niet eens de streekeditie van Het Laatste Nieuws. Het waren dezelfde pure bittere pillen die het universum iedereen toewierp, soms met mondjesmaat en andere keren met vijf tegelijk. Maar ik loop voor op de feiten.

Ik heb altijd een bloedhekel gehad aan de feestdagen, niet omdat ik een asociale eikel ben die elk greintje gezelligheid en menselijk contact verwerpt, of toch niet compleet, of omdat ik in een vlaag van alternativiteit die ruikt naar oppervlakkig cool gedrag mij een non-conform en tegen-de-commerce-gerichte attitude had aangemeten die 180 graden draait naargelang de seizoenswendes en haar nieuwe ‘weg met alles’-lifestyleboeken. Nee, dat was het allemaal niet. Ik hou van familie, ik hou van taart en aperitiefhapjes, ik hou zelfs van kerstbomen. Het is meer het gevoel van ‘moeten’ dat mij elk jaar opnieuw zonder aankondiging overvalt en alles een wrange smaak geeft. Je moet vrolijk zijn, je moet cadeaus kopen en krijgen, ook al heb je alles, en je moet vooral uitkijken naar al dat nieuws dat het komende jaar brengt, in plaats van een angstaanjagende verlamming te voelen voor de verandering die galoppeert langs de continuïteit. Want ziet u, de dagen voorafgaand aan een jaarwisseling verlopen immer volgens hetzelfde stramien. Na de gezwollenheid en indigestie van zowel feestmaal als van familie brengt 27 december opluchting, een wederkering naar de normaliteit, die blijft aanhouden tot de 28ste, maar televisie en advertenties zijn er om ons eraan te herinneren dat dit geen doorsnee dagen zijn, nee, ze zijn gevuld met vreugde en jengelende blonde kinderen. Genoten van twee dagen rust? Per-

fect, want 29 december zwelt de koorts terug aan, een inferno van kappersbezoeken en Delhaizes waar de gangpaden bestrooid liggen met de restanten van een oorlogvoering om sint-jakobsschelpen en truffels. Nagels dienen nog onder handen te worden genomen, overtollige haren in allerijl verwijderd, en we rollen verder en verder, dieper in het voorgeborchte waar tafelvredelingen gerespecteerd worden, neefjes hun moeders toch in verlegenheid brengen ondanks de waarschuwingen in de vestiaire vooraf en grootvaders hun neuzen zoals elk jaar de donkerparsing staat van dronkenschap bereiken, met alle gevolgen van dien. En dan die luttele tien seconden waarin al deze ziektes en gal worden uitgespuwd, elk verloren moment louterend voor al wat ons toebehoorde en we niet hebben gekregen, het aperitief en de wijn en de koffie één misselijkmakend meer binnen dit hoopvolle lichaam dat het voorbije jaar afpelt en het nieuwe reeds voelt groeien op zijn huid. En de ontlading wanneer het eindelijk zover is, de exaltatie en nog méér champagne en de obligatoire drie kussen, en ergens rond minuut vier van het nieuwe jaar treedt plots de verpletterende nietsheid van dit alles in, de overweldigende leegte, die zich druppelsgewijs manifesteert, als ware hij een gast, in een hoek van de kamer, die zich nu pas aandient.

In mijn familie ging het niet anders dan in andere. Ook wij stonden daar met Shiraz-getinte tanden gelukwensen rond te spuien met zwaarbeladen magen die onze avondkieren voor uitdagingen stelden. Ik bekeek mijzelf van bovenaf, op een plek van lichte webben ergens boven de antieke kast. Wie van deze mensen was ik? Ik behoorde tot een liefdevolle eenheid waar

knuffels en troost rijkelijk vloeiden. Ik had toch geluk? Want mijn familie en ik, we waren geen mensen toevallig samengebracht door DNA, nee, er was meer dan doorzichtige draden die ons bonden. Ik hield van hen, onnoemelijk veel, en toch was ik alleen in mijn piekeren, kon ik hun niet tonen in spraak of gebaar waar de wonde etterde. Mijn stembanden schoten hier tekort, het was iets wat deel was van al mijn organen.

Mijn lief was weg, en het cliché dat we beiden onze fouten hadden gemaakt ging ook voor ons op, hoewel meer voor mij dan voor hem. Dat kwam erbovenop, het was geen Nieuwjaar als een ander, hoewel het er zat aan te komen en werkelijk niemand verbaasd was, geen o's of a's, geen handen die voor de mond werden geslagen. De mengeling van tristesse, gelatenheid en bij momenten opluchting die mijn constante gemoedstoestand was geworden hielp niet bij de feestvreugde. Maar ik deed mijn best, mijn grootmoeder klemde mij op haar te korte schoot waar ik afgleed en mijn vader gaf mij schouderklopjes, wat voor hem het hoogtepunt van affectie belichaamde. Ik kreeg gelukwensen via WhatsApp, Messenger, en zelfs nog een paar gewone sms'en, alle variëteiten op hetzelfde thema dat ook u ongetwijfeld ieder jaar in ontvangst neemt. Halfeen, dessert, halftwee, gehang. Wat een vrijheid, wat een jeugd. Ik scrollde achteloos langs de foto's van mijn generatie, van wie niemand zich thuis leek te bevinden, ze waren allemaal in een van onze bloeiende centrumsteden champagneflessen aan het ontkurken te midden van ander *fabulous* volk, een enkeling zat zelfs in Singapore, allemaal opgedoft, geen glimmende voorhoofden door de frietketel uit de garage. Natuurlijk wist ik dat schijn bedriegt, niet

enkel vandaag maar altijd, dat er voor 34 seconden geposeerd wordt voor foto's, dat ze na de flits ook op zichzelf en hun gedachten waren toegewezen. En toch had het effect, voelde ik mij nog zieliger dat ik niet daar was maar hier. Moest er geen feest zijn, hoorde ik 'het er niet van te pakken'? Zeker nu, wie hield er mij tegen? Dat was sowieso wat hij aan het doen was, drank hijsen en lebbere tot de morgen, kortom, zijn herwonnen vrijheid vieren, en ik deed in elk opzicht het omgekeerde. In pyjama. En toen dacht ik aan de uitnodiging die ik had gekregen enkele weken terug, van een kennis die iets gaf in zijn appartement in Brussel met wat volk. Dat ik welkom was om binnen te springen. 1.45 uur. Nog aanzetten? Waarom ook niet.

Dat het halfdrie zou zijn eer ik daar toekwam, had ik niet in rekening gebracht, en dat bijgevolg enkel de snuivers nog in vol ornaat plannen aan het beramen waren ook niet. De straten waren quasi leeg, van de drie mannen die ik passeerde kreeg ik een schunnige opmerking toegeworpen terwijl ik met mijn te hoge hakken bleef steken tussen de kasseien. Ik wist dat het een vergissing was van zodra ik een voet zette in Brussel, op zoek naar jeugd, nieuwe vrienden en Bacchus in bladgoud, weg uit mijn ouderlijk boerenhol, uit mijn cocon van liefde en zorg, waar een laatste digestief en een nachtrust mij hadden kunnen verkwikken. Stomme, stomme, naïeve trut. Maar het was te laat, ik stond al op de drempel van het gebouw, en ik belde aan.

Daar was ik dan. Er lag coke in dikke lijnen op de groezelige salontafel, platgedrukte blikjes bier weerkaatsten in de holle ogen van de omzittenden. Er stond een onaangeroerde dampen-

de kaasschotel die op niemands belangstelling had kunnen rekenen, vier of vijf halflege flessen wijn verspreidden een weëige zoete geur. De goedkope fles die in mijn linkerhand bungelde was duidelijk overbodig, evenals mijn aanwezigheid. Niemand merkte mij op, en dat was geen wonder, ze waren zich nauwelijks bewust van gevoel in hun rechterpink. Vanuit de deuropening keek ik het appartement rond: sigarettenas kleefde op de grond, op hun schoenen, vormde een film op de ineengestorte kapsels van de aanwezige nachtvlinders. Waarom o waarom had ik ook maar overwogen naar hier te komen. Amusement was een illusie, en ik kon niet uitmaken of de spanning die in de bedampte ruimte hing van hen uitging, of van mijzelf. Na een tijd op de grens tussen binnen en buiten schopte ik mijn hakken dan toch maar uit en plofte neer op het oriëntaalse tapijt dat het centrum van de bijeenkomst vormde.

Tijd verstreek. Ik rookte de ene sigaret na de andere en keek met een mengeling van wrevel en medelijden naar hen, wier lege egocentrische tragiek hen ervan weerhield iets simpels als een jaarwende in harmonie door te brengen. Niet dat ik veel mocht zeggen, ik had mijn harmonie achtergelaten om bij hen te zijn, goedgegelovig gelokt door flitsende *instastories* en het goedkope adagium dat dit het jongste was dat ik ooit nog zou zijn. Ze waren met een stuk of tien, allen eind de twintig en verloren sinds het middelbaar, een decennium op de dool. Ze snoeven, ze zopen, begonnen te bekvechten, de cocaïne van de tafelpoten te likken en opnieuw te vechten. Na een halfuur merkte iemand mijn aanwezigheid op en vroeg of ik meeging op de eerste vlucht naar Gran Canaria, twee uur later, gewoon voor de

leute, om er voet aan land te hebben gezet op Nieuwjaar. Bij wijze van antwoord goot ik een lauw glas wijn in mijn keelgat. Dit was geen nieuw jaar, en al helemaal niet voor hen. Dit was een tijdloze passage die vantussen de klok viel, een zandloper waarin werd gewedijverd voor meer, meer drugs en meer volgers, meer neervallen en opnieuw wakker kloppen, meer drank en kotsen in de pompbak, geschreeuw en geroddel uit verlamde lichamen, nog een lijn en nog een peuk, opdat de morgen zou verdampen. Al de gebruikelijke platitudes waren hier aanwezig. De hypocrisie in de vorm van een graatmager jong dat elke calorie afmat maar *body positivity* als stopwoord gebruikte en te pas en te onpas – vooral te onpas – schreeuwde dat ze er ook niet aan kon doen, het was nu eenmaal haar stofwisseling. De *wannabe* in de versteende gedaante van de kerel die wou meedoen met de rest en na twee plakken spacecake ogenschijnlijk levenloos achter de zetel lag. De stoker die vuurtjes stichtte bij persoon A om er nadien de aandacht van B op te vestigen, en vervolgens voldaan achterover leunde bij een brood en spelen die ze had gecreëerd. En het ergste van al, de meeloper, de ultieme *phony*, die erbij wou horen hoewel op voorhand reeds beter wist: ik. Want ik was niets, geen mens en geen onderdeel van dit. Er nam een woede van mij bezit die ik niet kon plaatsen, ik wou mijn fles door het raam gooien, hoofden tegen elkaar kloppen en strotten afbijten, vorken mikken naar deze mierzerige poel mensheid, vernietigen, niet hen specifiek maar gewoon om de tijd terug te starten, om door deze wand te breken waarin ik mij vrijwillig had opgesloten.

Na twee uur ergernis holde ik de trappen met drie treden tegelijkertijd af, en zoog mijn longen vol met de nachtelijke koelte, vrij van hun giftige koolstofdioxide. Ik was buiten, en tot in mijn merg gesatureerd met menselijke omgang. En ik was vrij, maar nog steeds kwaad. Op de Vismarkt gooide ik mijn hakken met al mijn macht tegen de kasseien. Ze veerden op en knalden tegen een van de kerststalletjes die een dezer dagen zouden verdwijnen, en ook deze vrolijke houten constructies waar ik ooit zo naar verlangde maakten mij woest, riekend naar oppervlakkig en hol vertier. En dus ging ik ze nogmaals te lijf met mijn schoenen, en nog eens, een onherhaaldelijk aantal keren, tot een plank begon te buigen onder mijn ritmisch beuken en mij zodoende toegang verleende tot het stalletje. Er lag niets dat mij kon bekoren. Sneeuwballen met een mini-Atomium erin, pluizige rendieren en dito kerstmannen, waarbij ik de laatste gebruikte om mijn loopneus te stillen. ‘Genoeg,’ zei ik, ‘naar bed, naar huis.’ Ik kroop uit de kerststal en begaf mij richting het kanaal, en ik spuwde op Brussel, op dit hol van verderf dat mij smoorde in zijn natte kilte en ochtendblauw. Ik voelde mij oud, *onzeglijk* oud, en ik verlangde naar engelen die mij zouden omklemmen met watten wolken, wiegend in een tijdloos vacuüm van eindeloze winterochtenden met sneeuw. Ik had een nood aan dagen in donsdeken, afgesneden van mijn overontwikkelde zintuigen en driften, gedragen door niets dan veren en wit, en een heerlijke gedempte stilte, zo aanwezig dat je het niet kon negeren.

Ik plofte mij neer, en daar was het interludium van nacht, prachtige verlossende slaap die vaart buiten de dampkring, en waarvan ik had gehoopt dat ze drie dagen ging duren, lang genoeg om voorbij die eerste dagen te geraken, maar wanneer ik mijn ogen opentrok duiden gsm en wandklok 1 januari aan, 14.56 uur. Einsteins relativiteitstheorie, want mijn rust leek in een vingerknip over, liet mij nog vermoeider achter, nog leger, nog minder. En dan zijn we op het punt aanbeland van weleer: het terras, ik, en de donkerte. De doodsteek voor mijn gemoed was een telefoontje van mijn mama een uur later om te melden dat mijn hond was overleden in de ochtend. Mijn Cavalier, uitgerekend op de eerste dag van het Chinese jaar van de hond.